

ODLUKE

A/ Odluke domaćih sudova i drugih organa

VRHOVNI PRIVREDNI SUD,
25. XI, 1958., Sl. 548/58

1. Činjenica, da je morski val za vrijeme oluje s broda odnio člana posade, ne može sama po sebi upućivati na zaključak, da je viša sila, tj. djelovanje nevremena i vala bilo neposredni i neizbježni uzrok nesreće.

2. Potrebno je ispitati i utvrditi, da li su s obzirom na prilike i okolnosti plovidbe bile na brodu preuzete sve potrebne tehničke mjere, koje bi za slučaj nužde pružile članovima posade mogućnost da izbjegnaju najteže posljedice opasnosti, koja im prijeti u slučaju ako se nađu na palubi broda.

Činjenice:

Prilikom plovidbe u vodama Dalekog istoka brod je dospio u oluju. Valovi su se prelijevali preko palube i oštetili krmeno brodsko svjetlo. Krmilar broda, vidjevši da je krmeno svjetlo oštećeno, izišao je zajedno s drugim krmilarom na palubu, da to svjetlo spasi. Našao je val i krmilara odnio preko palube, dok je drugi krmilar uspio da se uhvati za ogradu broda i spasi život. Svi pokušaji, da se spasi od vala odneseni član posade, ostali su bezuspješni. Prilikom nastupa oluje zapovjedništvo broda izdalo je naredbu, da se saobraćaj između krme broda i zapovjedničkog mosta vrši kroz tunnel osovine vijka i strojarnice, a bila je izdana i naredba, da članovi posade ne izlaze na palubu za vrijeme trajanja oluje.

Supruga unesrećenog krmilara i njegova mládkerka podnijele su tužbu za naknadu štete protiv broдача. Prvostepeni sud odbio je tužbeni zahtjev, jer smatra da je smrt krmilara nastupila kao posljedica djelovanja više sile, i da tuženo poduzeće za tako nastalu štetu ne odgovara. Tuženi broдар istakao je u parnici, da on ne odgovara za nastalu štetu, jer da se krmilar izložio opasnosti, da bi spasio stvar beznačajne vrijednosti, i da je izlazio na palubu usprkos zabrani zapovjednika broda.

Povodom žalbe Vrhovni privredni sud ukinuo je pobijanu presudu.

Iz obrazloženja:

Činjenica da je val, izazvan teškom olujom, odnio člana posade, ne može sama po sebi upućivati na zaključak, da je viša sila, tj. djelovanje nevremena i vala bilo neposredni i neizbježni uzrok nesreće, tim prije što val, koji je odnio krmilara, nije istodobno odnio i njegova druga. To dokazuje, da snaga vala nije bila takva, da bi u svakom slučaju i pod bilo kakvim okolnostima imala za posljedicu nesreću, tj. da bi val odnio s palube broda lice, koje mu se nadje na dohvat. Za pravilno rješenje spora potrebno je ispitati i utvrditi, da li su s obzirom na prilike i okolnosti plovidbe bile na brodu poduzete sve potrebne tehničke mjere, koje bi za slučaj nužde pružile članovima posade mogućnost da izbjegnu najtežim posljedicama opasnosti, koja im prijeti u slučaju, ako se nadju na palubi broda, napose da li su poduzete mjere odgovarale vremenu i mjestu plovidbe, običaju i pomorskom iskustvu.

Plovidbom bez propisnog krmenog navigacionog svijetla brod izlaže sebe, ljude i teret većoj opasnosti i dovodi u pitanje sigurnost plovidbe drugih brodova, pa je stoga krmeno navigaciono svijetlo stvar velike vrijednosti. Izlaskom na palubu radi spasavanja ugroženog svijetla krmilar se nije ogriješio ni o naredbu zapovjednika broda o zabrani kretanja po palubi, jer zabrana kretanja po palubi nije bila apsolutna, već se odnosila na saobraćaj između zapovjedničkog mosta i krmelih prostorija, odnosno išla je za tim, da se članovima posade zabrani da na palubu izlaze bez potrebe. Krmilar je unatoč zabrani postupao u granicama svojih radnih dužnosti i prava, kad je radi spasavanja svijetla izašao na palubu. On se nije izložio opasnosti spasavajući stvar beznačajne vrijednosti, već se nasuprot izložio opasnosti, da bi spasio takve vrijednosti, koje razumno nalažu da izvrši svoju dužnost čak i izlažući se opasnosti.

G. B.

VRHOVNI PRIVREDNI SUD,
15.XII.1958., S1-541/57

1. Dužnost brođara iz ugovora o prijevozu robe morem jest da robu primi, sačuva, preveze i, u stanju u kome ju je primio na prijevoz, preda na odredištu naznačenom primaocu.